

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «КОМОРБІДНА ПАТОЛОГІЯ В ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ІНТЕРНІСТА»

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина підготовка фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти – докторів філософії (PhD)
Форма навчання	очна денна, очна вечірня, заочна
Назва навчальної дисципліни	Коморбідна патологія в практиці лікаря інтерніста
Кафедра	сімейної медицини ФПДО
Е-mail кафедри	Kaf_familymed_FPGE@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	Соломенчук Тетяна Миколаївна, д.мед.н., проф. profsolomenchuk@ukr.net https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=1ipJzisAAAAJ Кияк Юліан Григорович, д.м.н., проф. ykyyak@gmail.com https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=O360rEAAAAAJ Скибчик Василь Антонович, д.мед.н., проф. profvas292@gmail.com https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=kjmbXR4AAAAJ Світлик Галина Володимирівна, д.мед.н., проф. h.svitlyk@gmail.com https://scholar.google.com.ua/citations?user=lnrrI-UAAAAJ&hl=uk&oi=sra
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	за вибором аспіранта (ів)
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні/семінарські заняття/самостійна робота аспірантів)	90 год (8/28/8/46 - очна денна, очна вечірня форма) (4/14/6/66 - заочна форма)
Консультації	Є, згідно графіка

2. АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма дисципліни за вибором «Коморбідна патологія в практиці лікаря інтерніста» підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти; кваліфікації - доктора філософії; галузі знань - 22 «Охорона здоров'я»; спеціальності - 222 «Медицина»; спеціалізація «Внутрішні хвороби» складена на основі Закону України «Про вищу освіту», «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих начальних закладах» (23 березня 2016 року, №261), «Освітньо-наукової програми доктора філософії (Ph.D.)» (Протокол №7 - ВР від 29.06.2016 ЛНМУ імені Данила Галицького); «Робочої навчальної програми», затвердженої 21.02.2019 року; Наказу МОН України від 01.10.2019 року № 1254 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

Дана програма є частиною освітньої програми підготовки докторів філософії в рамках професійної спеціалізації та розрахована на **3 кредити ECTS**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фактори ризику, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, особливості діагностики та лікування захворювань шлунково-кишкового тракту із врахуванням коморбідної патології.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Коморбідна патологія в практиці лікаря інтерніста» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань із цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання у внутрішніх хворобах, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; а також вдосконалення знань та вмінь щодо верифікації та аналізу факторів ризику виникнення коморбідної патології внутрішніх органів, сучасних методів діагностики та їх особливості при поєднаній патології внутрішніх органів, станів, які потребують кваліфікованої невідкладної допомоги, особливості результатів лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів з коморбідною патологією, тонкощі клінічних проявів поєднаної патології, сучасних принципів їх лікування і профілактики згідно даних доказової медицини.

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен:

— **знати:** показники смертності від коморбідної патології внутрішніх органів в популяції та шляхи їх зниження; основні критерії індивідуального і популяційного ризику; анатомію та фізіологію внутрішніх органів в нормі і при патології; етіологію, патогенез, сучасні класифікації, методи клінічного, лабораторного, інструментального дослідження хворих з поєднаною патологією; критерії встановлення діагнозу при коморбідній патології; основи фармакотерапії, механізм дії основних груп лікарських засобів, лікозалежні проблеми фармакотерапії; основні підходи до вибору лікування, покази і протипокази та особливості призначення медикаментів при коморбідних станах; сучасні стандарти діагностики і лікування коморбідної патології згідно даних доказової медицини, рекомендацій вітчизняних і міжнародних лікарських товариств з внутрішніх хвороб та суміжних спеціальностей (ендокринологія, ревматологія, імунологія тощо); принципи організації диспансерного нагляду за хворими поєднаною патологією в Україні, форми медичної документації, правила її оформлення; принципи експертизи

тимчасової та стійкої непрацездатності; методи реабілітації хворих з коморбідністю тощо.

— **вміти:** збирати медичну інформацію про стан пацієнта; провести повне об'єктивне обстеження хворих з коморбідною патологією, оцінити статус, визначити послідовність та обсяг додаткового обстеження з урахуванням стану органів серцево-судинної, ендокринної, імунної, дихальної, травної, сечовидільної, кістково-м'язової систем, встановити пріоритети для вирішення проблем здоров'я пацієнта; оцінити вплив факторів ризику, коморбідних та супутніх хвороб на розвиток і перебіг основного захворювання (з врахуванням культурних, етнічних, сімейних, професійних чинників тощо); інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних методів діагностики; встановити клінічний діагноз і скласти алгоритм лікування хворих з поєднаною патологією; діагностувати та надати необхідну допомогу при потенційно небезпечних та смертельно небезпечних патологічних станах; проводити консультування з питань модифікації способу життя і корекції факторів високого ризику; складати план науково-дослідницької роботи, безпосередньо здійснювати її, проводити аналіз та узагальнювати результати клінічного обстеження хворих з коморбідною патологією; інтерпретувати результати діагностичних і лікувальних методів дослідження цих пацієнтів у співставленні з результатами інших дослідників, даними літературних джерел, визнаними стандартами діагностики і лікування; правильно оформляти медичну і наукову документацію; опрацювати та аналізувати державну, соціальну та медичну інформацію.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини **за спеціальністю «Внутрішні хвороби»**, організовувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2 Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку

інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

4 Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі гастроентерології, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, перебігу та лікування патології шлунково-кишкового тракту.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі гастроентерології, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі гастроентерології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування наслідків та лікування захворювань шлунково-кишкового тракту, а також їх профілактики.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, огляду, спеціального клінічного обстеження, визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень пацієнтів із патологією шлунково-кишкового тракту) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати роботи з профільними пацієнтами, дані власних наукових досліджень із проблем гастроентерології, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань гастроентерології в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «Внутрішні хвороби».

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з внутрішніх хвороб в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі внутрішніх хвороб.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування та профілактики патології шлунково-кишкового тракту.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики і лікування пацієнтів з патологією шлунково-кишкового тракту з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі внутрішніх хвороб з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно причин розвитку, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування і профілактики коморбідної патології.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Внутрішні хвороби» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження пацієнтів із поєднаною патологією.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань шлунково-кишкового тракту.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо патології шлунково-кишкового тракту в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з пацієнтами із патологічними станами шлунково-кишкового тракту.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «КОМОРБІДНА ПАТОЛОГІЯ В ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ ІНТЕРНІСТА»

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год)	Практ. (год)	Семін. (год)	Самост. робота (год)		
		Коморбідна патологія в практиці лікаря інтерніста	3 кредити / 90 год	очна денна, очна вечірня форма			
8	28			8	46		
Заочна форма							
		4	14	6	66		

Теми лекцій (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Год
1.	Оптимальна тактика медикаментозної терапії у пацієнтів з фібриляцією передсердь та гострим коронарним синдромом	2
2.	НПЗП гастропатії при ІХС	2
3.	Цукровий діабет та ІХС.	2
4.	Ураження нирок при цукровому діабеті.	2
	Всього	8

Теми практичних занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Туберкульоз та його позалегенові прояви	2
2.	Гіпостатична пневмонія	2
3.	Тактика ведення пацієнтів з гіпертонічною хворобою у поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу	2
4.	Ураження коронарних артерій у пацієнтів з інфарктом міокарда та ожирінням	2
5.	Профілактика ішемічного інсульту у пацієнтів з фібриляцією передсердь та високим ризиком ШКК.	2
6.	Ведення пацієнтів з поєднанням ІХС, ГХ та ФП	2
7.	Метаболічний синдром. НАЖХП. Особливості ведення пацієнтів.	2
8.	Коморбідна патологія при ожирінні. Особливості ведення пацієнтів.	2
9.	Аутоімунні стани в гастроентерології	2
10.	Коморбідні аспекти гіпертонічної та гастроезофагальної рефлюксної хвороби	2
11.	Первинний та вторинний біліарний цироз печінки	2
12.	НАСГ та хронічна хвороба нирок	2
13.	Анемічний синдром у пацієнтів з ревматичними захворюваннями	2
14.	Медикаментозно асоційовані гематологічні синдроми.	2
	Всього	28

Теми семінарських занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Перебіг та лікування ХОЗЛ на тлі артеріальної гіпертензії	2
2.	ХСН у поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу. Особливості ведення пацієнтів	2
3.	Клінічні маски гіпотиреозу. Тактика сімейного лікаря.	2
4.	Вторинні анемії у практиці сімейного лікаря	2
	Всього	8

Теми самостійної роботи (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	год
1.	Взаємодія лікарських засобів при коморбідній патології	4
2.	Особливості ведення пацієнтів з коморбідною патологією на тлі ХОЗЛ	2
3.	Особливості ведення пацієнтів з ХОЗЛ на тлі артеріальної гіпертензії	2
4.	Ведення пацієнтів з бронхіальною астмою на тлі пептичної виразки	2
5.	Синдром обструктивного апноє сну. Діагностика, тактика ведення пацієнта	2
6.	Артеріальна гіпертензія та ожиріння	2
7.	Порушення ритму при цукровому діабеті 2-го типу	2
8.	Розповсюджені помилки при веденні коморбідного пацієнта після ГКС	2
9.	Вторинні дисліпідемії	2
10.	Некардіальні причини виникнення аритмій. Особливості ведення хворих	2
11.	Метаболічний синдром.	2
12.	Цукровий діабет та ІХС. Особливості ведення пацієнтів.	2
13.	Особливості ведення пацієнтів з коморбідною патологією на тлі гіпотиреозу	2
14.	Можливості лікування хворих на ревматоїдний артрит поєднанні з виразковою хворобою 12-ти палої кишки	2
15.	Диференційований підхід до ведення пацієнтів із GERX в умовах коморбідності	2
16.	Гастроентерологічні прояви ускладнень антибіотикотерапії	2
17.	Кардіальні маски в гастроентерології	2
18.	Стан печінки при вагітності. Гепатотоксичні препарати.	2

19.	Ведення пацієнтів з поєднанням АГ, остеоартрозу та ХХН	2
20.	Вторинні нефропатії	2
21.	Гепаторенальний синдром при токсичному ураженні.	2
22.	Паранеопластичні синдроми	2
	Всього	46

Теми лекцій (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Оптимальна тактика медикаментозної терапії у пацієнтів з фібриляцією передсердь та гострим коронарним синдромом	2
2.	НПЗП гастропатії при ІХС	2
	Всього	4

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Туберкульоз та його позалегенові прояви	2
2.	Ураження коронарних артерій у пацієнтів з інфарктом міокарда та ожирінням	2
3.	Метаболічний синдром. НАЖХП. Особливості ведення пацієнтів.	2
4.	Коморбідна патологія при ожирінні. Особливості ведення пацієнтів.	2
5.	НАСГ та хронічна хвороба нирок	2
6.	Некардіальні причини виникнення аритмій. Особливості ведення хворих	2
7.	Залік	2
	Всього	14

Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Клінічні маски гіпотиреозу. Тактика сімейного лікаря.	2
2.	Вторинні анемії у практиці сімейного лікаря	2
3.	Медикаментозно асоційовані гематологічні синдроми.	2
	Всього	6

Теми самостійної роботи (заочна форма навчання)

№	Тема	год
1.	Взаємодія лікарських засобів при коморбідній патології	4
2.	Особливості ведення пацієнтів з коморбідною патологією на тлі ХОЗЛ	2
3.	Перебіг та лікування ХОЗЛ на тлі артеріальної гіпертензії	2
4.	Особливості ведення пацієнтів з ХОЗЛ на тлі артеріальної гіпертензії	2
5.	Ведення пацієнтів з бронхіальною астмою на тлі пептичної виразки	2
6.	Синдром обструктивного апноє сну. Діагностика, тактика ведення пацієнта	2
7.	Гіпостатична пневмонія	2
8.	Артеріальна гіпертензія та ожиріння	2
9.	Тактика ведення пацієнтів з гіпертонічною хворобою у поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу	2
10.	Порушення ритму при цукровому діабеті 2-го типу	2
11.	Профілактика ішемічного інсульту у пацієнтів з фібриляцією передсердь та високим ризиком ШКК.	2
12.	Ведення пацієнтів з поєднанням ІХС, ГХ та ФП	2
13.	Розповсюджені помилки при веденні коморбідного пацієнта після ГКС	2

14.	Вторинні дисліпідемії	2
15.	Метаболічний синдром.	2
16.	Коморбідна патологія при ожирінні. Особливості ведення пацієнтів.	2
17.	Цукровий діабет та ІХС. Особливості ведення пацієнтів.	2
18.	ХСН у поєднанні з цукровим діабетом 2-го типу. Особливості ведення пацієнтів	2
19.	Ураження нирок при цукровому діабеті.	2
20.	Особливості ведення пацієнтів з коморбідною патологією на тлі гіпотиреозу	2
21.	Аутоімунні стани в гастроентерології	2
22.	Можливості лікування хворих на ревматоїдний артрит поєднанні з виразковою хворобою 12-ти палої кишки	2
23.	Диференційований підхід до ведення пацієнтів із ГЕРХ в умовах коморбідності	2
24.	Коморбідні аспекти гіпертонічної та гастроєзофагальної рефлюксної хвороби	2
25.	Гастроентерологічні прояви ускладнень антибіотикотерапії	2
26.	Кардіальні маски в гастроентерології	2
27.	Стан печінки при вагітності. Гепатотоксичні препарати.	2
28.	Первинний та вторинний біліарний цироз печінки	2
29.	Вторинні нефропатії	2
30.	Гепаторенальний синдром при токсичному ураженні.	2
31.	Анемічний синдром у пацієнтів з ревматичними захворюваннями	2
32.	Паранеопластичні синдроми	2
33.	Ведення пацієнтів з поєднанням АГ, остеоартрозу та ХХН	
	Всього	66

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);

б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;

в) розв'язання типових ситуаційних задач;

д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, в тому числі, з використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для опуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123

4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недост а тньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ АСПІРАНТІВ

1. Оцінка важкості негоспітальної пневмонії за шкалою CRB-65 і CURB-65
2. Антибіотикотерапія при пневмонії, залежно від етіологічного фактору
3. Яка роль спірометрії в діагностиці ХОЗЛ? Чи слід використовувати для діагностики фіксоване співвідношення або нижню межу норми?
4. Диференційна діагностика астми у дорослих за наявності або відсутності обструкції дихальних шляхів (ОФВ1/ФЖС<0.7)
5. Модифікатори серцево-судинного ризику
6. Інфаркт міокарда з необструктивними коронарними артеріями та альтернативні діагнози
7. Рекомендації щодо постінтервенційного та підтримуючого лікування у пацієнтів з гострим коронарним синдромом з елевацією сегмента ST
8. Вибір дезагрегантної терапії у пацієнтів з гострим коронарним синдромом та фібриляцією передсердь
9. Особливості ведення ІХС при НПЗП гастропатії
10. Рекомендації щодо лікування кровотеч та переливання крові при гострих коронарних синдромах без елевації сегмента ST для хворих з антикоагуляцією
11. Роль шкал у прогнозуванні ризику тромбозу та тромбоемболічних ускладнень: шкали CHA2DS2, CHA2DS2-VASc та Padua
12. Оцінка ризику шлунково-кишкових кровотеч. Шкала HAS-BLAD
13. Критерії метаболічного синдрому

14. Ожиріння і ризик розвитку захворювань
15. Критерії резистентної артеріальної гіпертензії. Причини розвитку. Тактика лікування
16. Терапевтичні цілі офісного АТ у пацієнтів із АГ
17. Категорії кардіоваскулярного ризику. Цілі гіполіпідемічної терапії
18. Алгоритм діагностики при вторинній артеріальній гіпертензії
19. Діагностичні критерії цукрового діабету
20. Діагностичні критерії предіабету: гіперглікемії натще та порушення толерантності до глюкози
21. Оцінка серцево-судинного ризику у пацієнтів із цукровим діабетом 2 типу
22. Вибір цукрознижуючої терапії у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу високого та дуже високого серцево-судинного ризику
23. Цільові рівні АТ та вибір гіпотензивних препаратів у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу
24. Класифікація діабетичної нефропатії. Категорії ШКФ та альбумінурії.
25. Вибір цукрознижуючої терапії у пацієнтів з цукровим діабетом 2 типу при діабетичній нефропатії
26. Замісна гормональна терапія у пацієнтів з гіпотиреозом та серцево-судинними захворюваннями
27. Оцінка випадково виявленого стеатозу печінки
28. Вибір гіпотензивних лікарських засобів у пацієнтів з ГЕРХ
29. Ступінчаста терапія запальних захворювань кишки аутоімунного генезу
30. Роль опитувальників (берлінський опитувальник, STOP-BANG або NoSAS) в діагностиці синдрому обструктивного апноє сну
31. Взаємодія ліків: фармакокінетична, фармакодинамічна, метаболічна.
32. Лікувальна тактика анемії у пацієнтів з ревматичними захворюваннями
33. Модифікатори активності ферментів ϵ CYP1A2, CYP2C9, CYP2C19, CYP2D6, CYP2E1 та CYP3A4цитохрому P450

8. ЛІТЕРАТУРА:

1. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / А.С. Свінціцький, П. Гаєвські – Польща, Краків, Практична Медицина, 2018. – 1632 с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах, за редакцією Л.В. Глушка. – К. ВСВ «Медицина», 2019. – 680 с.
3. Внутрішня медицина / М.С. Расін (за ред.). – 2019. – 320 с.
4. Внутрішня медицина. Терапія. Підручник, 4 вид. / за ред.. Н.М. Середюка. – ВСВ «Медицина», 2017. – 688 с.
5. Клиническая фармакология заболеваний сердца, легких и внутренних органов: монография / под ред. А.А. Опарина. – Х.: Факт, 2020. – 352 с.
6. Клінічне тлумачення й діагностичне значення лабораторних показників у загальнолікарській практиці: навчальний посібник. 2-е вид. / І.П. Катеринчук. – К: Медкнига; 2018. – 228 с.
7. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини / А. Свінціцький. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
8. Основи внутрішньої медицини / В.Г. Передерій, С.М. Ткач – К., 2018. – 1006 с.
9. Пропедевтика внутрішньої медицини / М.С. Расін (за ред.). – 2019. – 208 с.
10. Сімейна медицина: у 3 книгах за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі / К., Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2017. – 680 с.
11. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін: довідник-посібник, 26-е вид., змінене / за ред. Ю.М. Мостового. – К.: Центр ДЗК, 2019. – 791 с.

12. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії: довідник-посібник, 20-те вид., доп. і перероб. / за ред. Ю.М. Мостового. – К.: Центр ДЗК, 2016. – 688 с.
13. Cardiology: a practical handbook / D. Laflamme. – Portland, United States: Taylor & Francis Inc, 2016. – 398 p.
14. Cardiology: the guide to fellowship / S.S. Naidu, D. Spevack, J.T. Jacobson. – Independently Published, 2020. – 242 p.
15. Clinical cardiology: current practice guidelines / D.G. Katritsis, B.J. Gersh, A.J. Camm. – Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2016. – 1008 p.
16. Clinical cardiology made ridiculously simple, 5th edition / M.A. Chizner. – Medmaster, 2018. – 384 p.
17. Clinical gastroenterology, 4th Edition / R. Mehta. – Jain, 2019. – 452 p.
18. Comprehensive clinical nephrology, 6th edition / R.J. Johnson, J. Feehally, J. Floege, M. Tonelli. – Philadelphia, United States: Elsevier-Health Sciences Division, 2018. – 1360 p.
19. Current diagnosis and treatment. Cardiology, 5th edition / M. Crawford. – OH, United States: McGraw-Hill Education, 2017. – 640 p.
20. Emergency cardiology: a practical guide / L.S. Rallidis. – Nicosia, Cyprus: Broken Hill Publishers Ltd, 2017. – 348 p.
21. Evidence-based gastroenterology and hepatology, 4th edition / J.W.D. McDonald, B.G. Feagan, R. Jalan, P.J. Kahrilas. – Wiley-Blackwell, 2019. – 816 p.
22. Functional gastroenterology: assessing and addressing the causes of functional gastrointestinal disorders, 2nd edition / S. Sandberg-Lewis. – Steven Sandberg-Lewis, 2017. – 320 p.
23. Gastroenterology clinical focus: high yield gi and hepatology review- for boards and practice, 2nd edition / E.S. Qayed. – Independently Published, 2019. – 332 p.
24. Gastroenterology. Subspecialty consult, 4th edition / C. Gyawali. – Wolters Kluwer Health, 2020. – 368 p.
25. General internal medicine consult, 3rd edition / T. Ciesielski. – Philadelphia, United States: Wolters Kluwer Health, 2017. – 320 p.
26. Harrison's principles of internal medicine (Vol.1 & Vol.2), 20th edition / J. Larry Jameson, A. Fauci, D. Kasper, S. Hauser, D. Longo, J. Loscalzo. – OH, United States: McGraw-Hill Education, 2018. – 4048 p.
27. Internal Medicine / М.А. Станіславчук, В.К. Серкова (за ред.). – Вінниця, «Нова книга», 2019. – 408 с.
28. Lecture notes nephrology: a comprehensive guide to renal medicine / S. Tarafdar. – Hoboken, United States: John Wiley and Sons Ltd, 2020. – 344 p.
29. Manual Washington de medicina interna hospitalaria, 3rd edition / T. Ciesielski. – Barcelona, Spain: Lippincott Williams&Wilkins, 2017. – 416 p.
30. Nephrology. Subspecialty consult, 4th edition / T. Alhamad, S. Cheng, A. Vijayan. – Wolters Kluwer Health, 2020. – 392 p.
31. Oxford handbook of gastroenterology&hepatology, 3rd edition / S. Bloom, G. Webster, D. Marks. – Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2021. – 800 p.
32. Problem based cardiology cases / A. Rahman, S. O'Connor. – Chatswood, Australia: Elsevier Australia, 2020. – 186 p.
33. The Washington manual of medical therapeutics, 36th edition / Z. Crees, C. Fritz, A. Huebert, J. Noe, A. Rengarajan, X. Wang. – Wolters Kluwer Health, 2019. – 1072 p.